

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1922.

Andra kammaren.

Nr 6.

Onsdagen den 1 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att riksdagsmannen herr L. J. Carlsson-Frosterud, Skåre, på grund av sviter efter influensa är oförmögen att inställa sig till fullgörande av sitt riksdagsmannauppsdrag tills vidare under en veckas tid, intygas på heder och samvete.

Karlstad d. 31 januari 1922.

Karl L. Eriksson,
leg. läkare.

§ 2.

Herr statsrådet *Hansson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 27, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegen-
domar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan
mark;

nr 29, angående pensioner å allmänna indragningsstaten å vissa
f. d. daglönare vid marinen;

nr 30, angående fyllnadspension å allmänna indragningsstaten
åt löjtnanten H. Sjöholms änka och minderåriga barn; samt

nr 31, angående pension å allmänna indragningsstaten å vissa
i lantförsvarets tjänst anställda personer.

Dessa propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 3.

I enlighet med därom den 25 sistlidna månad fattat beslut före-
togos nu val av sex revisorer för deltagande uti innevarande års
granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets till-
stånd, styrelse och förvaltning ävensom av tre suppleanter för dessa
revisorer; och befunnos efter valförrättningarnas slut följande leda-
möter av riksdagens andra kammare hava blivit utsedda till

revisorer:

- herr *Jansson* i Falun,
 » *Karlsson* i Gasabäck,
 » *Lithander*,
 » *Lindqvist* i Halmstad,
 » *Norman* och
 » *Waldén*,

var och en med 151 röster; samt

suppleanter:

- herr *Hamrin*,
 » *Bärg* i Katrineholm och
 » *Persson* i Fritorp,
 var och en med 127 röster.

Ordningen mellan suppleanterna bestämdes, sådan den finnes här ovan angiven, genom lottning.

§ 4.

Vidare anställdes val av dels tjugufyra valmän för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i landsorten räkenskaper och förvaltning, dels ock sex suppleanter för dessa valmän; och utsågos därvid till

valmän:

- herr *Bengtsson* i Kullen,
 » *Bengtsson* i Norup,
 » *Borg*,
 » *Carlsson* i Solberga,
 » *Fast*,
 » *Hage*,
 » *Janson* i Kungsör,
 » *Jansson* i Falun,
 » *Johanson* i Hallagården,
 » *Johansson* i Uppmälby,
 » *Kristensson*,
 » *Lindmark*,
 » *Lovén*,
 » *Magnusson* i Kalmar,
 » *Molander*,
 » *Nilsson* i Antnäs,
 » *O. Nilsson* i Örebro,
 » *Olsson* i Berg,
 » *Röing*,
 » *Sommelius*,
 » *Svensson* i Långelanda,
 » *Westman*,
 » *Wikström* och
 » *Ödström*,

var och en med 136 röster; samt

suppleanter:

herr *Hedlund* i Östersund,
 » *Persson* i Björnsbyholm,
 » *Holmström* i Gävle,
 » *Kloo*,
 » *Lundquist* och
 » *Andersson* i Katrinholm,

var och en med 100 röster.

Ordningen mellan suppleanterna bestämdes, sådan den finnes här ovan angiven, genom lottning.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3 och 4 här ovan omförmälda valen.

§ 6.

Härefter föredrogos var efter annan de på kammarens bord lig-
 gande motionerna; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionen nr 167, av herrar *Fjellman* och *Holm-
 gren*;

till kammarens första tillfälliga utskott motionerna:

nr 168 och 169, av herr *Lindman m. fl.*; och
 nr 170, av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*;

till kammarens andra tillfälliga utskott motionerna:

nr 171—173, av herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*; och
 nr 174, av herr *Lövgren*;

till kammarens femte tillfälliga utskott motionerna:

nr 175, av herr *Lövgren*;
 nr 176, av herr *Hage m. fl.*; och
 nr 177, av herr *Hage*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionen nr 178, av
 herrar *Johansson* i Bro och *Johanson* i Hörninge.

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 179, av herr
Johansson i Bro *m. fl.*;

till kammarens första tillfälliga utskott motionerna nr 180 och
 181, av herr *Wagnsson*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionerna:

nr 182, av herr *Lübeck*; och
 nr 183, av herrar *Bäcklund* och *Höglund*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionerna:

nr 184, av herr *Sjöblom*; och
 nr 185, av herr *Vennerström*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionerna nr 186 och 187, av herr *Vennerström*; samt

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 188, av herr *Johansson* i Sollefteå.

§ 7.

Vid härpå skedd föredragning av andra lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 14 mom. 3 värnpliktslagen den 17 september 1914 blev utskottets hemställan av kammaren bifallen.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring av den i enlighet med riksdagens skrivelse den 22 mars 1921, nr 98, utfärdade förordningen den 24 mars 1921 (nr 121) angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Westman</i>	under 3 dagar fr. o. m. den 2 febr.,
» <i>Olsson</i> i Ramsta	» 2 » » » 6 »
» <i>Lorichs</i>	» 8 » » » 4 »
» <i>Nilsson</i> i Landeryd	» 4 » » » 3 »
» <i>Johanson</i> i Huskvarna	» 4 » » » 3 »
» <i>Blomquist</i>	» 4 » » » 3 »
» <i>Hedlund</i> i Häste	» 6 » » » 2 »
» <i>Silfverschiöld</i>	» 3 » » » 6 »
» <i>Björkman</i> i Norrköping	» 2 » » » 3 »
» <i>Rehn</i>	» 8 » » » 4 »
» <i>Sjöblom</i>	» den 4 febr.,
» <i>Pehrsson</i> i Göteborg	» 5 dagar fr. o. m. den 3 febr. och
» <i>Hage</i>	» 5 » » » 2 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,57 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 3 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 28 nästlidna januari.

§ 2.

Hans excellens herr statsministern *Branting* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 40, angående bidrag till Svenska Röda Korsets hjälpverksamhet i utlandet.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionen, nr 27, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark; samt

till bankoutskottet propositionerna:

nr 29, angående pensioner å allmänna indragningsstaten åt vissa f. d. daglönare vid marinen;

nr 30, angående fyllnadspension å allmänna indragningsstaten åt löjtnanten H. Sjöholms änka och minderåriga barn; och

nr 31, angående pension å allmänna indragningsstaten åt vissa i lantförsvarets tjänst anställda personer.

§ 4.

Bevillningsutskottets nu föredragna betänkande nr 1 bordlades åter.

§ 5.

Anmälades och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 17, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts

proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 14 mom. 3 värnpliktslagen den 17 september 1914.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning; samt

andra kammarens andra tillfälliga utskotts memorial, nr 1, med anhållan att få till kammaren återlämna den till utskottet remitterade motionen nr 94.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr	<i>Pettersson</i> i Köping	under 4 dagar fr. o. m. den 4 febr.,			
»	<i>Anderson</i> i Råstock	» 2 » » » 4 » och			
»	<i>Persson</i> i Fritorp	» 6 » » » 6 »			

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,12 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 4 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 29 nästlidna januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att ledamoten av riksdagens andra kammare O. E. Sjölander, Kungsängen, på grund av sjukdom — influensa — är från och med onsdagen den 1 februari 1922 förhindrad deltaga i riksdagsarbetet tills vidare, intygas på heder och samvete.

Kungsängen den 2 februari 1922.

Dav. Liljeqvist.

legit. läkare, provinsialläkare.

§ 3.

Herr statsrådet *Örne* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 39, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete;

nr 42, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 § i förordningen den 19 november 1920 om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924;

nr 35, angående vissa pensioner från statens domäners fond;

nr 37, angående pension å allmänna indragningsstaten åt förre daglönaren A. I. R. Hallström;

nr 32, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden;

nr 33, angående förhöjning för år 1922 av åt vissa f. d. poststationsföreståndare och lantbrevbärare utgående understöd;

nr 34, angående inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Skellefteå m. m.;

nr 36, angående sättet för likviderande av förfallen skuld å statslån till Östra centralbanans järnvägsaktiebolag; och

nr 41, angående befrielse för förre andre styrmannen å ångfärjan »Malmö» S. P. Pihl från viss skadeståndsskyldighet.

Nämnda propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 4.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 40, angående bidrag till Svenska Röda Korsets hjälperksamhet i utlandet.

§ 5.

Första lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2, som nu föredrogs, bordlades åter.

§ 6.

Vid härpå skedd föredragning av andra kammarens andra tillfälliga utskotts memorial, nr 1, med anhållan att få till kammaren återlämna den till utskottet remitterade motionen nr 94, biföll kammaren utskottets hemställan samt beslöt överlämna ifrågavarande motion till bankoutskottet.

§ 7.

*Ang. ändring
i förordningen
om införsel-
monopol å
socker m. m.*

Härpå föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring av den i enlighet med riksdagens skrivelse den 22 mars 1921, nr 98, utfärdade förordningen den 24 mars 1921 (nr 121) angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker.

Därvid yttrade:

Herr Lövgren: Herr talman! Jag har till detta utskotts-betänkande fogat en blank reservation, och motiveringen till denna blanka reservation är, att jag icke kan förstå, att det skulle vara en så förfärligt skadlig handling, om riksdagen låte bestämmelsen om rätten att införa fem kilogram socker fortfarande stå öppen. Jag tror nämligen icke, att det skulle vara någon riksolycka, om de fattiga människor, som bo i övre Torne älvdal, fortfarande skulle kunna få hämta sitt socker från Finland för ett pris av mellan 60 och 80 öre per kilogram i stället för att få hämta det från Skåne för ett pris av kr. 1,75 å 1,80 per kilogram. Detta senare betyder för dessa människor en extraskatt per familj och år av något mellan 50 och 75 kronor. Jag anser, att i tider sådana som dessa bör man såvitt möjligt undvika att extra belasta människor, som redan förut äro nog fattiga.

Nu säger man, att man icke avsett dessa trakter, utan förhållandena vid Öresund, men jag kan icke förstå, att det där heller skulle kunna bereda något synnerligen stort avbräck för den stora och rika sockertrustens vidkommande, om de arbetslösa och de människor, som bo där nere, fortfarande finge den rätt, som de hittills haft, att importera fem kilogram socker.

Jag förstår nu emellertid, att det icke är lönt att begära votering

på ett yrkande om denna rätts bibehållande, då jag har ett enhälligt utskott emot mig, men jag har i varje fall velat få detta antecknat till protokollet såsom ett belysande exempel på hur man vårdar och sköter den rika sockertrusten i vårt land, under det man samtidigt pressar ned de fattigas lönevillkor så mycket som det överhuvudtaget är möjligt.

*Ang. ändring
i förordningen
om införsel-
monopol å
socker m. m.*
(Forts.)

Herr R ö i n g: Herr talman! Jag skulle kunnat avstå från ordet, då den siste ärade talaren icke framställde något yrkande. Då han emellertid ställde denna fråga mot en bakgrund, som i verkligheten icke förefinnes, anser jag mig skyldig att med några få ord bemöta honom. Han förstår precis lika bra som jag, att icke har regeringen framlagt denna proposition för att försöka hindra de beklagansvärda arbetslösa personer, som bo däruppe i Tornedalen, från att köpa vissa kvantiteter socker från Finland, utan anledningen är ju den, att den trafiken börjat mer och mer gripa omkring sig, sedan sockerhandeln i Danmark den 1 november i följ blev fullständigt fri, att personer resa den lilla sträckan från Hälsingborg över till Hälsingör en gång eller upprepade gånger om dagen för att köpa 5 kilogram socker att taga med sig tillbaka och sedermera sälja till bekanta. Det lönar sig alldeles utmärkt bra med den stora skillnad i pris på socker, som förefinnes i Danmark och i Sverige, och med den jämförelsevis obetydliga passagerareavgift, som är på färjan mellan Hälsingborg och Hälsingör. Utskottet påvisar i sitt betänkande, att under årets tre första veckor från staden Hälsingborg icke mindre än 3,600 personer rest över och tagit med sig hem 5 kilogram socker.

Huvudanledningen emellertid, varför jag begärt ordet, är, att herr Lövgren i Nyborg framhöll ett par gånger under sitt korta anförande, att man skulle ha tagit någon som helst hänsyn till, såsom han yttrade, den stora och rika sockertrusten. Sockertrusten har ingen som helst fördel, om denna kvantitet minskas till noll eller utökas huru mycket som helst, herr Lövgren, emedan riksdagen i följ iklätt sig garantier för alla de ekonomiska konsekvenserna av 1921 års betskörd, vilka konsekvenser äro, att staten skall se till att en prispolitik föres, som medger bolaget rätt till en viss vinst och tillika möjliggör en viss utdelning och ävenledes vissa avskrivningar. Under sådana förhållanden, när staten iklätt sig garantier för alla ekonomiska konsekvenser av 1921 års betskörd, har bolaget intet som helst ekonomiskt intresse, om denna proposition och denna utskottets hemställan bifallas eller icke. Jag ber med dessa ord, herr talman, få yrka bifall till utskottets hemställan.

Vidare anfördes ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 8.

Herr Lövgren avlämnade en motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 13, med förslag till sjömanslag och till lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

Denna motion, som erhöll ordningsnumret 189, bordlades.

Andra kammarens protokoll 1922. Nr 6

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

Statsutskottets utlåtanden:

nr 1 A, angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 1 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1922 första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 2 A, angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

nr 2 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1922 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet; och

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för bekämpande av arbetslösheten; samt

Bankoutskottets utlåtanden:

nr 4, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning;

nr 5, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 m. m.;

nr 6, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ersättning till en tjänsteman vid riksbankens huvudkontor för liden förlust vid tjänstgöring såsom kassör i extra kassa; och

nr 7, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Olsson</i> i <i>Broberg</i>	under 8 dagar fr. o. m. den 7 febr. och
» <i>Gustafson</i> i <i>Vimmerby</i>	» 6 » » » 6 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,17 e. m.

In fidem
Per Cronvall.